

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบมโนภาพแห่งตนและการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวกับนักเรียนที่มีพฤติกรรมปกติทั่วไป ได้ทำการศึกษาครอบคลุมในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งจะได้นำถึงขั้นตอนของการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

- 3.1 รูปแบบของการวิจัย
 - 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- และมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของมโนภาพแห่งตนและการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ระหว่างนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวกับนักเรียนที่มีพฤติกรรมปกติทั่วไป

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากร

ประชากรที่เป็นเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2537 ของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 1,414 คน

3.2.2 กลุ่มตัวอย่างและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.2.2.1 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คำนวณได้จากการประมาณค่าสัดส่วนของประชากรโดยอาศัยการศึกษาล่วงหน้า (Pilot Study) โดยใช้แบบสอบถามวัดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนของ สมพร (2530) เป็นแนวทางในการศึกษาโดยใช้สูตรประมาณค่าสัดส่วนของประชากรในการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง (อุทุมพร, 2533) คือ

$$n = \frac{Z^2 pq}{d^2}$$

เมื่อ n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 Z^2 คือ ค่าสถิติทดสอบ Z ยกกำลังสอง; $Z = 1.96$
 p คือ สัดส่วนในประชากรที่ต้องการ; $p = .16$
 q คือ สัดส่วนในประชากรมีค่า $= 1-p$; $q = .84$
 d^2 คือ ความคลาดเคลื่อน; ในที่นี้กำหนด $d = .05$

และใช้ค่าปรับแก้สำหรับขนาดประชากรน้อยกว่า 10,000 คน คือ

$$n^1 = \frac{n}{1 + \frac{n}{N}}$$

เมื่อ n^1 คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ปรับแก้
 n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ประมาณได้
 N คือ ขนาดของประชากรที่ศึกษา

ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 180 คน ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว จำนวน 90 คน และกลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมปกติทั่วไป จำนวน 90 คน

3.2.2.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้ตัวอย่างของประชากรกระจายตาม สัดส่วนของจำนวนนักเรียนใน 11 อำเภอ จึงมีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) ดังนี้

(1) สุ่มอำเภอในจังหวัดด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้จำนวนทั้งสิ้น 7 อำเภอ คือ อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ อำเภอหล่มสัก อำเภอหล่มเก่า อำเภอน้ำหนาว อำเภอหนองไผ่ อำเภอศรีเทพ และอำเภอชนแดน จำนวน 34 โรงเรียน ซึ่งมีจำนวนนักเรียนรวม 1,084 คน

(2) สุ่มกลุ่มนักเรียนในแต่ละโรงเรียนจากอำเภอทั้ง 7 อำเภอ ตามข้อ (1) ใช้วิธีเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) คือให้อาจารย์ประจำชั้นของแต่ละห้องเรียนคัดเลือกนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวประมาณร้อยละ 10 ของจำนวนนักเรียนในห้อง และคัดเลือกนักเรียนที่มีพฤติกรรมปกติทั่วไปจำนวนเท่ากัน ซึ่งจะได้จำนวนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง-ประมาณกลุ่มละ 108 คน

(3) นำแบบสอบถามรูปภาพแห่งตนและแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู ให้กลุ่มตัวอย่างจากข้อ (2) ตอบแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ แล้วตรวจให้คะแนนแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูเพียงฉบับเดียวก่อน เพื่อหากลุ่มตัวอย่างที่รับรู้แบบการให้การอบรมเลี้ยงดูที่ชัดเจน

(4) สุ่มกลุ่มนักเรียนที่ได้จากข้อ (3) ด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวจำนวน 90 คน และกลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมปกติทั่วไปจำนวน 90 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 180 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบสอบถาม 2 ชุด และคู่มือ 1 ชุด คือ

3.3.1 แบบสอบถามมโนภาพแห่งตน (The Piers-Harris Children's Self-Concept Scale) ของเอลเลน วี เพียส และเดล บี แฮร์ริส (Ellen V. Piers & Dale B. Harris) สร้างขึ้นโดยอาศัยทฤษฎีมโนภาพแห่งตนของเจอร์ซิลด์ (Jersild, 1968 : อ้างถึงใน สานิต, 2533) ซึ่งเป็นพื้นฐานในการแปลเป็นภาษาไทยและปรับปรุงโดย จุไรรัตน์ (2513)

3.3.1.1 ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบสอบถามที่ใช้สำหรับเด็กอายุตั้งแต่ 8 ปี ถึงวัยรุ่นตอนปลาย เป็นแบบสอบถามประกอบด้วยข้อความ 80 ข้อ แต่ละข้อความเป็นประโยคบอกเล่าเกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเองทั้งด้านดีและไม่ดี ซึ่งมืองค์ประกอบที่จะศึกษาทั้งหมด 7 ด้านคือ

- (1) ด้านพฤติกรรม (Behavior) ได้แก่ข้อที่ 4,12,13,14,22,25, 31,32,34,35,48,56,59,64,67,76,78, และ 80 รวม 18 ข้อ
- (2) ด้านสภาพทางสติปัญญาและสถานภาพในโรงเรียน (Intellectual and School Status) ได้แก่ข้อที่ 5,7,9,11,12,16,17,21,26,27,30,33,42,49,53,57, 66, และ 70 รวม 18 ข้อ
- (3) ด้านรูปร่างลักษณะและคุณลักษณะ (Appearance and Attributes) ได้แก่ข้อที่ 8,15,27,29,41,49,54,55,57,60,63 และ 73 รวม 12 ข้อ
- (4) ด้านลักษณะความวิตกกังวล (Anxiety) ได้แก่ข้อที่ 6,7,8,10, 20,28,37,40,44,55,74 และ 79 รวม 12 ข้อ
- (5) ด้านความเป็นคนน่านิยม (Popularity) ได้แก่ข้อที่ 1,3,11, 33,40,46,49,51,57,58,69 และ 77 รวม 12 ข้อ
- (6) ด้านความสุขและความพอใจ (Happiness and Satisfaction) ได้แก่ข้อที่ 2,8,36,38,39,43,50,52 และ 59 รวม 9 ข้อ
- (7) ด้านรวม (Total Number of Scores) ได้แก่ข้อที่ 1-80

รวม 80 ข้อ

3.3.1.2 วิธีการตอบ เนื่องจากข้อความในแบบสอบถามเป็นประโยคบอกเล่าเกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเองทั้งด้านดีและไม่ดี และแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 2 ประการ คือ ใช่หรือไม่ใช่ กำหนดให้ผู้เลือกตอบให้ตรงกับความรู้สึกของตนเอง โดยเลือกเพียงคำตอบเดียวใน 1 ข้อ

3.3.1.3 เกณฑ์การให้คะแนน การตรวจให้คะแนนนั้นเป็นดังนี้

1 คะแนน สำหรับคำตอบที่แสดงว่านักเรียนมีวินัยแห่งตนไปในด้านดี

0 คะแนน สำหรับคำตอบที่แสดงว่านักเรียนมีวินัยแห่งตนไปในด้านไม่ดี

คะแนนเต็มของแบบทดสอบนั้นแบ่งเป็นองค์ประกอบแต่ละด้าน ซึ่งคะแนนที่ได้จะเป็นดัชนีที่บอกมโนภาพแห่งตนของผู้ตอบแต่ละคน

3.3.1.4 ประสิทธิภาพของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน

(1) ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน

สานิต (2533) ได้ดำเนินการแบบสอบถาม มโนภาพแห่งตนของเพียสและแฮร์ริสมาใช้ศึกษามโนภาพแห่งตนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพมหานครและนครปฐมจำนวน 65 คน พบว่ามีความเชื่อมั่นด้วยวิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) สูตร K.R.21 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .82

(2) ความตรง (Validity) ของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน

เพียสและแฮร์ริส (Piers and Herreris, 1964 : อ้างถึงใน สานิต, 2533) ได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงทฤษฎี (Construct Validity) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กปัญญาอ่อนที่อยู่ ณ วิทยาลัยอายุเฉลี่ย 16.8 ปี IQ เฉลี่ย 70 จำนวน 88 คน เปรียบเทียบกับกลุ่มปกติ พบว่าเด็กปัญญาอ่อนมีคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามชุดนี้ต่ำกว่ากลุ่มปกติ

3.3.1.5 การตรวจสอบประสิทธิภาพของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน

(1) ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน

ผู้วิจัยได้นำไปใช้กับกลุ่มทดลองคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนหน้าศูนย์เครื่องมือกลางอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 30 คน ตอบแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนโดยวิธีการทดสอบซ้ำ (Test-Retest Method) โดยเว้นระยะห่างกัน 2 สัปดาห์ แล้ววิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) ของคะแนนสอบทั้ง 2 ครั้ง ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.8824

(2) ความตรง (Validity) ผู้วิจัยหาได้ด้วยการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อความกับองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ที่ต้องการวัดและปรับปรุงพัฒนาข้อความที่ใช้ให้เหมาะสมสอดคล้องยิ่งขึ้นโดยอาศัยดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจสอบ

3.3.2 แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู เป็นแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู โดยที่ ถิ่น (2517) สร้างขึ้นขึ้นในการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3.3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุดประกอบด้วยข้อความ 60 ข้อ แบ่งเป็น 3 ตอน ๆ ตอนละ 20 ข้อ คือ

- (1) ข้อ 1-20 เป็นข้อความเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย
- (2) ข้อ 21-40 เป็นข้อความเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
- (3) ข้อ 41-60 เป็นข้อความเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน

3.3.2.2 วิธีการตอบ ให้นักเรียนอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วตัดสินใจ บิดามารดา หรือผู้ปกครองได้ปฏิบัติต่อนักเรียนในระดับใดระดับหนึ่งใน 5 ระดับ แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องหลังข้อความนั้น (ข้อละ 1 ช่อง)

3.3.2.3 เกณฑ์การให้คะแนน การตรวจให้คะแนนของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูเป็นดังนี้

ถ้าเลือกตอบ	มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
	มาก	ให้	4	คะแนน
	ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
	น้อย	ให้	2	คะแนน
	น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

เมื่อรวมคะแนนแต่ละตอนทั้ง 20 ข้อความ ของนักเรียนแต่ละคนแล้วนักเรียนคนใดคะแนนตอนใดตอนหนึ่งมากกว่าคะแนนในตอนรองลงมาไม่ต่ำกว่า 5 คะแนน จะถือว่านักเรียนได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามแบบที่ได้คะแนนสูงสุด การที่ถือความแตกต่าง 5 คะแนนหรือเท่ากับคะแนนเต็มของหนึ่งพฤติกรรมนั้น ก็เพื่อจะได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างตามแบบการอบรมเลี้ยงดูได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังตัวอย่างในตารางที่ 3

และได้วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับหลังจากตรวจคะแนนของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย (N = 283) ได้ค่า $r_{tt} = 0.9692$

3.3.2.5 การตรวจสอบประสิทธิภาพของแบบสอบถามแบบการอบรมเลี้ยงดู

(1) ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามแบบการอบรมเลี้ยงดู ผู้วิจัยได้นำไปใช้กับกลุ่มทดลอง คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนหน้าศูนย์เครื่องมือกล อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 30 คน ตอบแบบสอบถามอบรมเลี้ยงดูโดยวิธีทดสอบซ้ำ (Test-Retest Method) โดยเว้นระยะห่างกัน 2 สัปดาห์ แล้ววิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) ของคะแนนทั้ง 2 ครั้ง ได้ค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย	มีความเชื่อมั่น	0.9093
การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย	มีความเชื่อมั่น	0.9028
การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน	มีความเชื่อมั่น	0.7424
และได้วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ	มีความเชื่อมั่น	0.9181

(2) ความตรง (Validity) ของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู ผู้วิจัยหาได้ด้วยการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อความกับแบบต่าง ๆ ของการอบรมเลี้ยงดูที่ต้องการวัดและปรับปรุงพัฒนาข้อความที่ใช้ให้เหมาะสมสอดคล้องยิ่งขึ้น โดยอาศัยดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจสอบ

3.3.3 คู่มือการคัดเลือกนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวและนักเรียนที่มีพฤติกรรมปกติทั่วไป

เป็นคู่มือประกอบการประเมินและตัดสินพฤติกรรมนักเรียนของอาจารย์ประจำชั้น ที่จะคัดเลือกนักเรียนเป็น 2 ลักษณะคือ นักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวและนักเรียนที่มีพฤติกรรมปกติทั่วไป

3.3.3.1 ลักษณะของคู่มือ

เป็นคำแนะนำและอธิบายถึงความหมายของพฤติกรรมก้าวร้าว และลักษณะพฤติกรรมก้าวร้าวซึ่งแยกตามลักษณะการแสดงออกทั้งทางกาย ทางวาจาและพฤติกรรมทำลายสิ่งของ

3.3.3.2 วิธีการคัดเลือก

ผู้วิจัยขอความกรุณาจากอาจารย์ประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แต่ละห้องคัดเลือกนักเรียน 2 ลักษณะตามรายละเอียดของคู่มือ คือ

- (1) นักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว
- (2) นักเรียนที่มีพฤติกรรมปกติทั่วไป

3.3.3.3 ประสิทธิภาพของคู่มือการคัดเลือกนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว และนักเรียนที่มีพฤติกรรมปกติทั่วไป

(1) ความตรง (Validity) ผู้วิจัยหาได้ด้วยการตรวจสอบความเหมาะสมในการประเมิน การตัดสินพฤติกรรมของนักเรียน และปรับปรุงพัฒนาข้อความที่ใช้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้นโดยอาศัยดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ และทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลถึงหัวหน้าสถานศึกษาของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 34 โรงเรียน พร้อมกำหนดวัน เวลา ที่จะนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างตอบและเมื่อถึงกำหนด ผู้วิจัยจึงได้นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการตรวจแบบสอบถามที่ตอบโดยกลุ่มตัวอย่างมาประมวลวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS/PC+) และวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

3.5.1 หาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนการรับรู้ในภาพแห่งตนแต่ละด้าน

3.5.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยจากข้อ 3.5.1 ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวกับกลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมปกติทั่วไป โดยการทดสอบค่าที (t-test)

3.5.3 แจกแจงความถี่เพื่อหาสัดส่วนของนักเรียนที่รับรู้ การอบรมเลี้ยงดูแบบต่าง ๆ ในกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม

3.5.4 วิเคราะห์ความเป็นอิสระต่อกันและความแตกต่างของสัดส่วนของนักเรียนที่รับรู้ การอบรมเลี้ยงดูแบบต่าง ๆ ในกลุ่มตัวอย่างทั้งสอง โดยการทดสอบค่าไค-สแควร์ (Chi-Square Test) และการทดสอบค่า ซี (Z-test) ตามลำดับ

3.5.5 วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนรูปภาพแห่งตนในด้านต่าง ๆ โดยพิจารณาแยกเป็นกลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวและกลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมปกติทั่วไป ที่รับรู้การอบรมเลี้ยงดูต่างกัน ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าปรากฏความแตกต่างในด้านใดจะทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี S-method ของ Scheffe' เพื่อทดสอบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบใดบ้างที่มีผลทำให้นักเรียนแต่ละกลุ่มมีรูปภาพแห่งตนแตกต่างกัน